

18.03.05

**Sprawozdanie
z badań statutowych w 2004 roku**

**Rola kobiet i mężczyzn w życiu społecznym w grupach wygrywających i przegrywających w okresie przemian gospodarczych i politycznych
Różnice międzygeneracyjne
(kontynuacja)**

Członkowie ośrodka: prof. dr hab. R. Siemieńska- kierownik, doktoranci ISS: mgr M. Cieślak, mgr A. Domaradzka, mgr M. Krawczyk, mgr A. Majcher, mgr F. Raciborski, mgr D. Walczak oraz mgr B. Zawadzka (doktorantka IS).

Celem badań było:

stwierdzenie zakresu reprodukcji pewnych wzorów zachowań i aspiracji uwarunkowanych płcią i sytuacja środowiska społecznego, w kontekście pogłębiania się różnic uwarunkowanych wzrostem bezradności społecznej w pewnych grupach i możliwościami odnoszenia sukcesu w innych .

Badane grupy w 2004 roku to: pracownicy naukowci (kontynuacja wcześniej rozpoczętych badań), pracownicy dużych firm prywatnych (badania prowadzone metodą studium przypadku).

Przeprowadzono również analizy dotyczące charakterystyki składu elit politycznych i ekonomicznych oraz ich systemów wartości w 27 krajach (w oparciu o badania międzykulturowe) oraz różnic w wyobrażeniach o roli kobiet i mężczyzn (na podstawie World Values Survey).

Kontynuowano analizy zachowań wyborczych, stopnia poinformowania politycznego.

Temat: Kariery naukowców - płeć jako czynnik różnicujący

- Gromadzono dane statystyczne we współpracy z polskim zespołem Women & Science w ramach MNiL oraz Ośrodkiem Przetwarzania Informacji na temat przebiegu karier akademickich w różnych dyscyplinach naukowych, a także analizowano wyniki badań przeprowadzonych w siedmiu krajach europejskich, w tym w Polsce, w ramach tematu „Women in European Universities” w V ramowym Programie Komisji Europejskiej. Celem było zbadanie podobieństw i różnic w sytuacji kobiet i mężczyzn różnych generacji w nauce polskiej oraz czynniki warunkujące przebieg karier na poziomie mikro – i makro.
- Przygotowano referaty:
- Prof. dr hab. R. Siemieńska „Metodologiczne i teoretyczne problemy badania przebiegu karier akademickich i ich uwarunkowań w Polsce.”
- Mgr A. Majcher, „Płeć a kariery akademickie w Polsce i w Niemczech w perspektywie porównawczej”.
- Mgr B. Zawadzka, „Koncepcje kariery akademickiej wśród francuskich i polskich doktorantek”

Zorganizowano konferencję „Kariery w nauce. Problemy równego statusu kobiet i mężczyzn” (główny organizator - prof. R. Siemieńska (Instytut Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego) wraz z Biurem Informacji Rady Europy, Komitetem

Sterującym „Women & Science” przy MNIŁ oraz Katedrą UNESCO „Kobiety- społeczeństwo- rozwój” UW

Został otwarty przewód doktorski mgr A. Majcher w Instytucie Socjologii UW. Tytuł rozprawy doktorskiej „Płeć a kariery akademickie w Polsce i w Niemczech w perspektywie porównawczej w kontekście reform szkolnictwa wyższego w obu krajach”.

Czynniki różnicujące mobilność studentów

R.Siemieńska, D. Walczak, M. Krawczyk

Przygotowanie ankiety skierowanej do stypendystów programu Sokrates-Erazmus na Uniwersytecie Warszawskim.

(zespół: prof. dr hab. R. Siemieńska, mgr M. Krawczyk, mgr D. Walczak)

Stypendia zagraniczne jako czynnik kształtujący kariery naukowe

Zaprojektowano badania pt. **Rola mobilności w nauce** (badanie stypendystów wybranych fundacji) (zespół: prof. dr hab. R. Siemieńska, mgr D. Walczak)

Temat: Polki - właścicielki firm - lauretki nagrody „Businesswoman of the World” mgr K. Dzieciołowski

Badaniami objęto wszystkie siedem Polek, które uzyskały w/w nagrodę. Badanie przeprowadzono metodą analizy przypadku, w którym chodziło o odtworzenie roli mikro- i makrośrodowiska w kształtowaniu karier kobiet, które odniosły sukces.

Temat: Zróżnicowanie akceptowanych wzorów życia w sferze prywatnej i postaw wobec obecności kobiet w sferze publicznej ;

a) Zróżnicowanie akceptowanych wzorów życia w sferze prywatnej i postaw wobec obecności kobiet w sferze publicznej w grupach wyróżnionych na podstawie kombinacji płci, wieku i wykształcenia

R. Siemieńska „Winners and Losers. New Gender Contract” (tekst złożony do druku w IJS)

b) nowe i stare formy życia w sferze prywatnej

R. Siemieńska „Nowe i stare formy życia w sferze prywatnej w Polsce w perspektywie międzykulturowych badań porównawczych (na podstawie World Values Survey) - referat wygłoszony na konferencji na w/w temat zorganizowanej przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego w maju 2004 roku.

Temat: Wybierający i wybrani: płeć jako czynnik różnicujący zachowania i postawy wyborców w wyborach parlamentarnych i samorządowych, a także parlamentarzystów, radnych, aktywistek kobiecych organizacji pozarządowych

Przygotowanie tomu pod red. R. Siemieńskiej „Płeć- wybory -władza” (ukazał się w styczniu 2005 roku), w skład którego weszły wcześniejsze opracowania (umieszczone w sprawozdaniu z prac zrealizowanych w 2003 roku), jak i nowe - poniżej wymienione - teksty powstałe w 2004 roku:

J. Raciborski - Społeczeństwo i wybory

R. Siemieńska - Płeć a przekonanie o efektywności działań politycznych obywateli i zainteresowanie wyborami (parlamentarnymi w 2001 roku i samorządowymi w 2002 roku)

R. Siemieńska - Kobiety i ich problemy w Sejmie IV kadencji. Progres czy regres? (na podstawie badań przeprowadzonych na przełomie lat 2003 - 2004).

W sumie praca składa się ze wstępu i 11 rozdziałów, napisanych przez 5 autorów.

Temat: Orientacje na wartości elit politycznych i ekonomicznych w perspektywie międzykulturowych uwarunkowań (publikacje R. Siemieńskiej: 1,2,3)

Kobiety na stanowiskach decyzyjnych w Polsce (publikacja R. Siemieńskiej: 6)

Inne prace:

Funkcjonowanie radnych samorządów gmin Warszawy (publikacja R. Siemieńskiej: 4)

Przemiany systemu wartości w Polsce w perspektywie porównań międzykulturowych (publikacja R. Siemieńskiej: 5)

KONFERENCJE

a) zorganizowana przez Ośrodek Interdyscyplinarnych Badań nad Społecznymi Problemami Płci:

„Kariery w nauce. Problemy równego statusu kobiet i mężczyzn” (główny organizator - prof. R. Siemieńska (Instytut Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego) wraz z Biurem Informacji Rady Europy, Komitetem Sterującym „Women & Science” przy MNiL oraz Katedrą UNESCO „Kobiety- społeczeństwo- rozwój” UW (konferencja odrębnie finansowana przez MNiL)

Prof. dr hab. R. Siemieńska:

b) Udział w konferencjach międzynarodowych:

- konferencja „Work under pressure” zorganizowana przez Uniwersytet w Marburgu (Marburg, Niemcy) w lutym 2004 roku

Referat wygłoszony: „Women’s work in Poland in the time of economic and political transformation”.

- konferencja “Women in Post- communist Parliaments” zorganizowana przez Woodrow Wilson Center i Brown University (Washington D.C., USA), w kwietniu 2004

Referat wygłoszony: “Women and Women’s Issues in the Polish Parliament. Progress or Regress?”

- konferencja “World Values Survey - results of the study and conceptualisation of the new wave”, zorganizowana przez Komitet Sterujący WVS, Budapeszt (Węgry), wrzesień 2004

- konferencja “ENWISE” - Women in Science in post- communist Countries” zorganizowana przez Komisję Europejską, Tallin (Estonia), wrzesień 2004

- konferencja: "Citizenship in the Context of EU Enlargement", zorganizowana przez Glasgow University, Glasgow (W. Brytania), listopad 2004
Referat wygłoszony: "Gender and citizenship in the context of EU enlargement"

- konferencja: "Diversity in Higher and Tertiary Education: Towards an International Collaborative Research Agenda" UCLA (Los Angeles, USA) and Yunnan Nationalities University, Kunming (Chiny), listopad 2004.
Referat przedstawiony: Education in the time of globalization. Marketization of education; mass vs elitist education

c) Udział w krajowych konferencjach

- konferencji „Stare i nowe formy życia w sferze prywatnej” zorganizowana przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego w maju 2004 roku
Referat wygłoszony: R. Siemińska „Nowe i stare formy życia w sferze prywatnej w Polsce w perspektywie międzykulturowych badań porównawczych (na podstawie World Values Survey)

Mgr A. Majcher:

Udział w konferencjach międzynarodowych:

World Academy of Young Scientists 1st Conference, zorganizowana przez WAYS, UNESCO, ISESCO and TWAS, Marrakech, Morocco, w grudniu 2004

Skills Development for Employability and Citizenship: The Southeast European Experience within a Global Context, Konferencja zorganizowana przez UNESCO UNEVOC, Wien, Austria, w listopadzie 2004

Referat wygłoszony: "Towards a Learning Society – a Polish perspective"

Euroscience Open Forum 2004, Stockholm, Sweden, w sierpniu 2004

ECRM Conference "Early Stage Researcher Mobility in Europe – Meeting The Challenges And Promoting Best Practice", Lisbon, Portugal, w lutym 2004

Presentation: Mobility and academic career. Reforming the 'inbreeding' system in Central and Eastern Europe.

Udział w krajowych konferencjach:

Tożsamość Społeczno-Kulturowa Płci – Konferencja zorganizowana przez Uniwersytet w Opolu, w kwietniu 2004

Referat wygłoszony : Kariery i Bariery: Kobiety na polskich uniwersytetach w międzynarodowej perspektywie porównawczej"

Kobiety w nauce w perspektywie działań na rzecz równego statusu kobiet i mężczyzn – Konferencja zorganizowana przez ISS, wraz z Biurem Informacji Rady Europy, Komitetem Sterującym „Women & Science” przy MNiL oraz Katedrą UNESCO „Kobiety- społeczeństwo- rozwój” UW, Warszawa , w marcu 2004

Referat wygłoszony: "Czynniki determinujące kariery kobiet w nauce w Polsce i w Niemczech"

Mgr A. Domaradzka

Udział w konferencjach międzynarodowych:

Seminarium DIALOG (Zurich, 13-15.03.2004) (odrębnie finansowane)

Udział w krajowych konferencjach

Seminarium DIALOG "Scenariusze polityki ludnościowej do 2030" (Warszawa, 17.06.2004)

XII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny (Poznań, 15-18.09.2004)

Konferencja jubileuszowa KNoPiPS PAN we współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu pt. "Przyszłość pracy w XXI wieku" (21-22.10.2004, Toruń)

Konferencja końcowa projektu PHARE 2002 "Promowanie równości. Prawne i instytucjonalne aspekty polityki antidyskryminacyjnej w Polsce" (Warszawa, 9.11.2004)

Konferencja Federacji na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny "O godność kobiety" (Warszawa, 5.11.2004)

Konferencja „2005 kroków do demokracji” (Katowice, 22-23.11.2004)

Mgr D. Walczak

Udział w konferencjach krajowych (jako słuchacz)

„Konsekwencje rozszerzenia Unii Europejskiej dla rynków pracy imigracji w Europie. Ewaluacja pierwszego półrocza”, Centrum Stosunków Międzynarodowych i Konrad Adenauer – Stiftung, 7 XII 2004, Warszawa

Dni Erazmusa w Uniwersytecie Jagiellońskim, 9 – 11 XII 2004, Kraków

„Dzieci bez przyszłości w szkole”, Federacja na Rzecz Reintegracji Społecznej, 14 I 2005, Warszawa

WSPÓŁPRACA Z OŚRODKAMI ZAGRANICZNYMI:

Kontynuacja współpracy z:

- Institute for Social Research, University of Michigan (USA) w ramach World Values Survey (koordynator prof. R. Inglehart z ISR); R. Siemienska jest członkiem Steering Committee (Komitetu zarządzającego) projektem World Values Survey.
- University La Sapienza - Rome (USA), (koordynator prof. M. Vianello) badania nad uczestnictwem kobiet i mężczyzn w elitach władzy
- z uniwersytetami w Muenster (Niemcy), Tuluzie (Francja), Londynie (W.Brytania), Lund (Szwecja), Madrycie (Hiszpania) i Innsbrucku (Austria) w zakresie przeobrażeń w systemach szkolnictwa wyższego.

PUBLIKACJE w 2004 roku

R. Siemińska:

Artykuł w czasopiśmie:

(1)2004, Values. W: Vianello M. , G. Moore (eds.) Women and Men in Political and Business Elites: A Comparative Study in the Industrialized World. *Current Sociology* , Vol.52/3 Monograph 1.429-458.

ISS-50%,IS-50%

współautorzy książki: 9 osób z Europy, Ameryki Północnej i Azji.
zasięg międzynarodowy

Rozdziały w książkach:

(2)2004, Values. In: Vianello M. , G. Moore (eds.) Women and Men in Political and Business Elites: A Comparative Study in the Industrialized World. London: Sage.102-128.

ISS-50%,IS-50%

współautorzy książki: 9 osób z Europy, Ameryki Północnej i Azji.
zasięg międzynarodowy

(3)2004, Valeurs. W: Moore, G., M. Vianello (eds.) Genre et pouvoir dans les pays industrialises. Paris:L'Harmattan.135-168.

ISS-50%,IS-50%

współautorzy książki: 9 osób z Europy, Ameryki Północnej i Azji.
zasięg międzynarodowy

(4)2004, Władza i zarządzanie w oczach radnych i mieszkańców Warszawy (Power and Management in the Perception of Warsaw Councillors and inhabitants) . W: Grzelak J., T. Zarycki (red.) Społeczna mapa Warszawy. ISS UW. Warszawa: Scholar.157-185

ISS- 80%, IS-20%

współautorzy książki: 27 osób, w tym 23 z UW .
zasięg krajowy

(5)2004, Od wartości postmaterialistycznych do materialistycznych- casus Polski (From Postmaterialist to Materialist Values- the case of Poland) . W: Marody M. (red.) Zmiana czy stagnacja?. Warszawa: Scholar.171-206.

ISS-50%,IS-50%

współautorzy książki: 13 osób z UW.
zasięg krajowy

(6)2004, Women in Management. In: Davidson, M.J., R.J. Burke (eds.) Women in Management Worldwide.Burlington ,VT: Ashgate.128-144.

ISS-50%, IS -50%

współautorzy książki: 21 osób z Europy, Azji, Australii, N. Zelandii, Ameryki Południowej, Północnej i Środkowej. Afryki.
zasięg międzynarodowy

A. Majcher:

(1)2004, Ferber Marianne, Kuiper Edith, Majcher Agnieszka, Majoros Krisztina, Peto Andrea (2004). *Feminism and Economic Inquiry in Central and Eastern Europe*. In: *Feminist Economics*, Vol. 10, issue 3. Pp. 81-118. ISS- 100%

(2)2004, Majcher Agnieszka/ Zimmer Annette 2004. *Hochschule und Wissenschaft: Karrierechancen und Hindernisse für Frauen*. In: Becker, Ruth/ Kortendiek Beate (eds.) *Handbuch Frauen- und Geschlechterforschung - Theorie, Methoden, Empirie*. Verlag fuer Sozialwissenschaften, Pp. 590-598
ISS-100%